

Hrvatski sabor
Zastupnik
Dragutin Lesar

Zagreb, 13. siječnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske te članka 129. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosim Prijedlog Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

U postupku donošenja Zakona potrebna objašnjenja na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela davati će zastupnik Dragutin Lesar.

Dragutin Lesar

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZBORNIM JEDINICAMA ZA IZBOR ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u zastupnički dom Hrvatskog sabora donesen je 29. listopada 1999. godine i proglašen Odlukom predsjednika Republike Hrvatske 3. studenog 1999. godine. Izmjene i dopune ovog Zakona objavljene su u "Narodnim novinama", br. 109/00. i 53/03, a pročišćeni tekst objavljen je u Narodnim novinama 69/03. Svi parlamentarni izbori za zastupnike u Saboru od tada se provode po tom zakonu. U međuvremenu je hrvatski parlament reorganiziran i postao jednodomni, pa se odredbe ovog zakona primjenjuju na izbor sveukupnog broja zastupnika u Hrvatskom saboru, osim za izbor predstavnika nacionalnih manjina i hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, čiji se izbor provodi u drugačije formiranim izbornim jedinicama i na drugačiji način.

Već pri donošenju zakona bilo je očito da zakon određuje izborne jedinice u pojedinim slučajevima sasvim neracionalno, isključivo po načelu oportuniteti a odredba članka 36. stavak 2 Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor (NN 69/03) kojom se određuje da „*Pri određivanju izbornih jedinica, mora se, koliko je to najviše moguće, voditi računa o zakonom utvrđenim područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.*“ trajno je zanemarivana. Zakon je naime polazio od pretpostavke da izborne jedinice trebaju biti jednake veličine i da se u svakoj treba birati jednaki broj zastupnika, što je kreiralo dva temeljna problema. Jedan je da se ne poštuju zakonom utvrđene granice jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pa se spajaju dijelovi grada Zagreba s dijelovima primorsko-goranske županije, a drugi da građani u svim izbornim jedinicama nisu ravnopravni, jer se broj glasova potrebnih za izbor jednog zastupnika razlikovao od jedne izborne jedinice do druge za značajno više od zakonom propisanih 5%. No, zakon se nastavio primjenjivati sve dok Ustavni sud republike Hrvatske nije početkom prosinca 2010. godine donio **Izvrješće Ustavnog suda o nejednakoj težini biračkog glasa u izbornim jedinicama određenim člancima 2. do 11. Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika.**

Donošenjem ovog zakona postiglo bi se sljedeće:

1. Ukinula bi se besmislena „ravnopravnost“ i jednaka veličina (po broju birača) izbornih jedinica. Ravnopravni trebaju biti građani, ne izborne jedinice. Zakonom bi se osiguralo načelo da se na svakom mjestu u Republici Hrvatskoj za isti broj glasova dobije saborski mandat. Izborne jedinice samo su mjesto i sredstvo provođenja tog načela i u njima se treba birati onoliko zastupnika koliko ima stanovnika.
2. Izborne jedinice dobile bi unutarnju geografsku, ekonomsku, povijesnu i inu logiku. Kad već imamo županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave, obvezni smo ih poštivati i nema nikakvog razloga da ih se prilikom izbora cijepa. Posebno to nema smisla u slučaju Grada Zagreba, koji je jedini glavni grad u Europi u izborima razbijen na više izbornih jedinica.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne bi trebalo angažirati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske, već bi zbog smanjenja broja izbornih jedinica vjerojatno došlo do ušteda u proračunu.

PRIJEDLOG ZAKONA

O IZBORNIM JEDINICAMA ZA IZBOR ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

Članak 1.

Ovim se Zakonom određuje područje izbornih jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

Članak 2.

I. izborna jedinica obuhvaća Grad Zagreb u cijelosti

Članak 3.

II. izborna jedinica obuhvaća Zagrebačku županiju u cijelosti, Karlovačku županiju u cijelosti i Sisačko-moslavačku županiju u cijelosti.

Članak 4.

III. izborna jedinica obuhvaća Brodsko-posavsku županiju u cijelosti, Osječko-baranjsku županiju u cijelosti, Požeško-slavonsku županiju u cijelosti i, Vukovarsko-srijemsku županiju u cijelosti.

Članak 5.

IV. izborna jedinica obuhvaća Bjelovarsko-bilogorsku županiju u cijelosti, Koprivničko-križevačku županiju u cijelosti, Krapinsko-zagorsku županiju u cijelosti, Međimursku županiju u cijelosti, Varaždinsku županiju u cijelosti i Virovitičko podravsku županiju u cijelosti.

Članak 6.

V. izborna jedinica obuhvaća Dubrovačko-neretvansku županiju u cijelosti, Splitsko-dalmatinsku županiju u cijelosti i Šibensko-kninsku županiju u cijelosti.

Članak 7.

VI. izborna jedinica obuhvaća Istarsku županiju u cijelosti, Ličko-senjsku županiju u cijelosti, Primorsko-goransku županiju u cijelosti i Zadarsku županiju u cijelosti.

Članak 8.

VII. izborna jedinica : Zasebna izborna jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 9.

VIII. izborna jedinica: Pripadnici autohtonih nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, biraju svoje zastupnike u Hrvatski sabor u jednoj izbornoj jedinici koju čini cjelokupno područje Republike Hrvatske.

Članak 10.

U skladu s brojem birača, u pojedinoj izbornoj jedinici bira se sljedeći broj zastupnika:

I. izborna jedinica 25 zastupnika

II. izborna jedinica 20 zastupnika

III. izborna jedinica 24 zastupnika

IV. izborna jedinica 23 zastupnika

V. izborna jedinica 23 zastupnika

VI. izborna jedinica 25 zastupnika

Broj zastupnika koji se biraju u VII. i VIII. izbornoj jedinici utvrđuje se drugim propisima.

Članak 11.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Zastupnički dom Hrvatskog sabora - pročišćeni tekst – Narodne novine 69/03.

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom propisuje se područje koje zakon regulira.

Članci 2. do 9.

Ovim člancima određuje se područje pojedinih izbornih jedinica, odnosno skupine županije koje tvore pojedinu izbornu jedinicu. Isto se tako određuje da je Grad Zagreb jedinstvena izborna jedinica, te se utvrđuje da nacionalne manjine, u skladu s Ustavom i drugim propisima, kao i građani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, svoje zastupnike biraju u posebnim izbornim jedinicama.

Članak 10.

Ovim člankom određuje se broj zastupnika koji se biraju u pojedinoj izornoj jedinici. Broj je dobiven dijeljenjem broja glasača u pojedinoj jedinici s brojem glasača potrebnim za izbor jednog zastupnika na razini Republike Hrvatske (broj birača u Republici Hrvatskoj podijeljen sa 140 zastupnika).

Članak 11.

Ovim člankom određuje se prestanak važenja prethodnog propisa, Zakona o Zakon o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Zastupnički dom Hrvatskog sabora - pročišćeni tekst – Narodne novine 69/03.

Članak 12.

Ovim člankom određuje se vrijeme stupanja na snagu zakona.